

Ukradený uran

SNS res. Rusko prodává do USA 500 tun obohaceného uranu získaného z demontovaných hlavíc raket a event. z atomových ponorek, které vyřazuje. USA kupují tento obohacený uran hlavně proto, aby se zabránilo, pokud možno, černému obchodu s ním resp. jeho prodeji "nebezpečným" státním. Za tento obohacený uran zaplatí USA Rusku 12,5 miliard USD. První zásilka tehdy již odešla a další byly připraveny k odeslání.

Pádně se my, muklové, političtí vězňové, kteří byli nuceni za nelidských sociálních a zdravotních, ba za otrockých podmínek, vždy bez odpovídající stravy, tuto rudu dobývat.

Co dostane ČR z tohoto obchodu od Ruska???

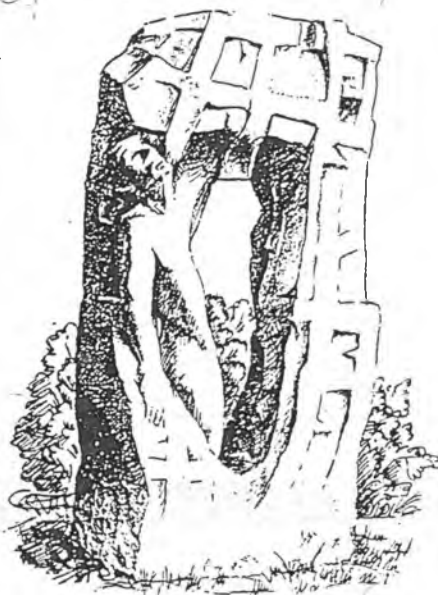
Vždyť tuto rudu nám SSSR dostouva a do písmene za vymikající kolaborace ÚV KSČ a celé vlády ukradli!!!

Smlouvou ze dne 23.11.1945 mezi ČSR a SSSR - smlouvou dvou nerovnoprávných partnerů a více méně uskutečněnou pod nátlakem - bylo dohodnuto, že produkce této vojensko-strategické suroviny je celá určena pro SSSR.

Pokud mně je známo, dluží Rusko, které převzalo na sebe dluhy SSSR, České republice 5 miliard USD a pokud vím, dosud nezaplatilo jedinou splátku na tento dluh. Jenom během r. 1995 bylo našim tiskem oznámeno, že nám Rusko zaplatilo úroky za r. 1994. Ale letos, ač je už skoro polovina roku pryč, dosud o splátce úroků za r. 1995 žádná zpráva.

Bylo by dobře, aby se naše budoucí vláda snažila docílit toho, aby Rusko z tohoto obchodu zaplatilo své dluhy za SSSR, anebo alespoň část, jako splátku.

Jaromír Košťál

"Věrní zůstaneme" č. 5/1996

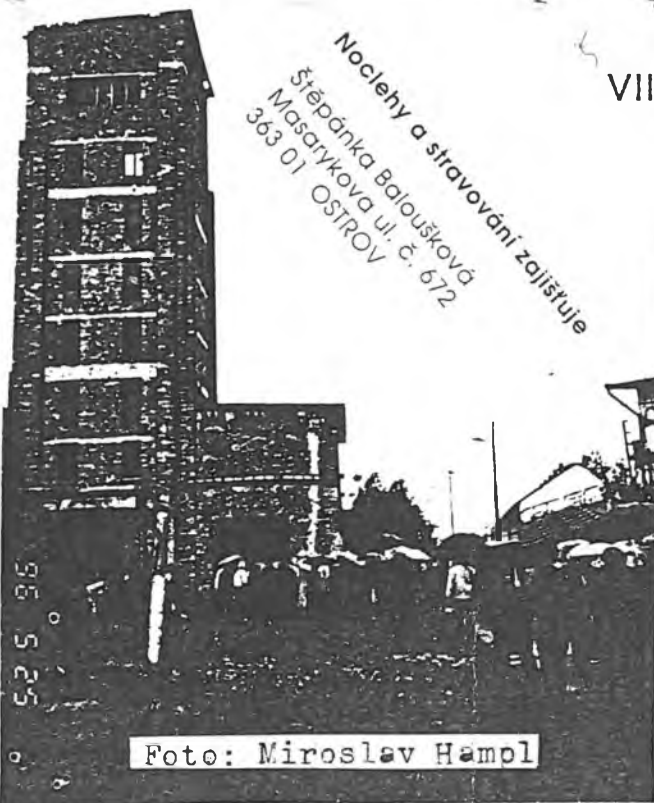

Foto: Miroslav Hampl

VII. JÁCHYMOVSKÉ PEKLO

1996

PROGRAM

TÁBOR „L“ A VĚŽ SMRTI

V článku „Závan studeného dechu ze záhrobí“ na 9. straně tohoto čísla ZPRAVODAJE je zmínka o věži smrti v táboře „L“. Mnozí naši členové o „elku“ sice slyšeli, ale nevědí přesně, co všechno se tam odehrávalo, za jakých krutých podmínek a bez jakýchkoliv ochranných pomůcek museli vězni při obrovském ozáření těžce pracovat. Otiskujeme proto článek br. Františka Šedivého, který mnohé vysvětlí. Tento článek byl uveřejněn v září 95 v ČT.

Malý tábor „L“ tvořily 4 baráky. V jednom bylo velitelství, v jiném kuchyně a marodka. Vězni, jichž nebylo více než 300, obývali 2 baráky. Byli to lidé odsouzení k trvalé ztrátě zdraví stálým ozařováním a vdechováním radioaktivního křemičitého prachu, který vítr roznášel i do přilehlého tábora. Zatímco v uranovém dole se vězeň setkával s přímým zářením pouze tehdy, když narazil na rudnou žílu, zde byl vystaven záření i při pobytu mimo pracoviště. Nebyl zde v takové míře zabíjející radon, ale stejně neviditelné paprsky, pfinášeující hrůzu celé civilizaci. OTK, oddělení technické kontroly, bylo branou, již vytékalo bohatství této země v kalné vodě řeky, budící děs a vyvěrající z nejtemnějších hlubin lidského myšlení. Člověk byl číslem čekajícím na odepsání. Tábor i pracoviště byly mimofádně přísně střeženy. Ochranná pásma v šířce 35 m prakticky znemožňovala každý pokus o útěk. Režim byl mimofádně tvrdý. Střídala se pověstná kápa Jeniček, Rozehnal, Šafárik.

U v n i t ě ř č í s l a :

1. Vojtěch V o j í ř: TRADICE a česká státnost.
2. TRANSNACIONÁLNÍ RADIKÁLNÍ STRANA - Přihláška.
3. VII. Jáchymovské peklo OSTROV + JÁCHYMOV 25.5.1996.
4. Miloš S l a b á k: Tábor "L" a věž smrti.Zpravodaj
5. Miroslav Hampl: Servis foto z VII.Jáchymovského pekla

Předpokl.cena: 2,- MÍČ 47263 Náklad: 50 výtisků

v y c h á z e l o 1 9 7 3 - 1 9 7 5
o h n o v e n o 1 9 8 7 r o č n í k 1 3 č í s l o

Vydáváš Vladimír Hajný Red. Marta Zemanová
ČSA 34, 787 01 Šumperk rada: +Julius A. Varga

Uzávěrka: 26.5.1996

KOREKCE BYLA PLNÁ

Dřevěná korekce ve spodní části tábora bývala často přeplněna. Vedle ní stála latrina, oživená desítkami kryt, které přivýkly na přítomnost lidí a stávaly se stále krotšími. Později byla v čele tábora postavena korekce zděná. Tábor i závod byl směrem k obci Horní Žďár a k silnici do Vikmanova kryt dřevěnou ohradou, která se železnou branou tvořila stěnu, již lidské oko neprohlédlo. Malé nástupišťe mezi baráky patřilo k nejméně frekventovaným místům. Nástupy byly velmi časté. Noční směna spala 2-3 hodiny denně, což v dobách hladu ještě zvyšovalo vyčerpanost. OTK bylo místem, kde se soustřeďovala uranová ruda i čistý smolinc, vytěžené na území celého státu. Sem příjížděly nákladní vozy z Jihlavska, Českolipska, Chodovska, Slavkovska, ba i z malé šachty Skalka u Mníšku, ale především z Jáchymovska a Příbramska. Vytěžená ruda se třídila v podstatě na šachtách podle naměřených jednotek Geigerovy stupnice. Nejvyšší byl čistý smolinc, zvaný smolka. Byl někdy rozdrčený, avšak nejhodnotnější se vyskytoval v čoučkách velikosti a tvaru nataženého paice. Druhým stupněm byla ruda, tj. smolinc rozptýlený v hornině, v níž byl uložen a který při těžbě nebylo možno oddělit. Třetím druhem byla tzv. chudá ruda, tj. materiál s nižším obsahem smolince, kde převládala hornina, ovšem měřicí přístroje ukazovaly ještě jeho únosnou přítomnost. První dva druhy, tj. čistý smolinc a bohatá ruda, byly ze šachet přiváženy v bedýnkách ve tvaru krychle. Dopravu obstarávala nákladní auta, hlavně Tatry 111. Posádku vozu tvořili řidič, závozník a ozbrojený strážný. Bedýnky s čistým smolincem byly při dopravě zaplombovány.

VLAKY PLNÉ RUDY

Chudá ruda se přepravovala volně ložená na nákladních vozech přikrytých plachtou. Závod OTK byl rozdělen na 3 bloky. Čelně směrem k Ostrovu stály sklady. Mezi nimi a 35 m širokým koridorem se táhla železniční vlečka, na kterou byly přistavovány kryté vozy. Mohutná zdvojená vrata v rohu závodu, sřížená dvěma strážními věžemi, se přijezdu či odjezdu vlaku otevírala. V té době byl na závodě i v táboře nástup. Věžní byli sčítáni, a když stav souhlasil, byla souprava odsunuta. Po odjezdu vlaku a uzavření vrat byli znovu přepočtení – jak na závodě, tak v táboře – a poté útvary rozpuštěny. V dobách intenzivní těžby odjížděl vlak – zejména na podzim – dvakrát denně. Souprava odjížděla nadvakrát. Nejprve byl odsunut náklad a asi po hodině až dvou prisunuty prázdné vozy. Dva vlaky představovaly čtyři nástupy. Kolik hodin strávili vězni takto denně ve dne či v noci na dešti, ve sněhových vánicích, unavení a nevyspalí.

Chudá ruda, přivážena jako volně ložená, byla skládána buď na betonový dvůr, nebo do vozíku o obsahu asi 0,75 m³. Vozíky byly lanem vytážené na most vysoký 10 m, odkud se vyklápěly do bunkrů o půdorysu 5×6 m. Ruda se ukládala podle naleziště a kvality. Bunkry byly na nejspodnější části opatřeny závěrem, kterým se ruda vypouštěla na pásový dopravník. Na ten navazoval kratší transportér, mířící již rovnou do krytého nákladního vagonu. Nakládání obstarávala četa, čítající 6 vězňů a pracující na 3 směny. Ta bývala často doplňována tzv. „lítačkou“, která pomáhala na místech, kde to bylo třeba, často i 16 hodin denně. Z vozů byly odebrány a zpracovávány vzorky v přípravné laboratoře, které se ve vězeňské terminologii říkalo drobilka. Zde byly vzorky v objemu asi 3 až 4 m³ promíchány paterým ručním přehazováním, drceny a potom laboratorně zkoušeny. V drobilce se pracovalo rovněž na 3 směny. Aby se usnadnila práce na některých šachtách, byl na dvoře postaven v zimě 1953-54 drtící, kde se drtily větší kusy. Objemově zabírala chudá ruda největší část, avšak manipulace s ní byla jednoduchá a probíhala na volném prostranství. Norma pro vězně bylo naložení 12 vozíků. Při splnění normy na 100 % vězňů nebyl vystaven represálím pro neplnění.

DRANCOVÁNÍ BEZ OBDOBY

Táboru i závodu vévodila VĚŽ. To slovo se stalo pojmem. Hlasatelé Svobodné Evropy ji nazývali věží smrti – věží smrtících paprsků. Co skrývala? Bohatá ruda a smolinc, přivážené na tatrách, byly skládány na rampě četou v síle 6 mužů. Pracovalo se na 2 směny. Dva vězni nakládali bedýnky na pás, dva je na druhém konci skládali, třetí dvojice odvážela na rudlech do skladu. Od množství denně skládaného materiálu lze odvodit těžbu době i bohatství, kterým Gottwaldova vláda patřila za to, aby mohla vládnout. Ve špičkových dnech zde bývalo skládáno 14 i 17 vozů za směnu. Za den dvojnásobek, tj. 30 vozů při 12 tunách nákladu.

Náklady na těžbu nebyly vysoké. Laciná pracovní síla – vězni a civilní šlvanici režimu – spolu s primitivní mechanizací silně ovlivňovaly kalkulaci. K přesným číslům se již nikdo nedopracoje. Jedno však je jisté. Těžba uranu byla klasickým příkladem drancování bohatství ujařmené země, proti němuž nebylo obrany. Vykolísťování, které nemá v moderních dějinách obdoby. Naskytá se otázka, co by se stalo, kdybychom toto bohatství bývali mohli prodat na světový trh nebo sami zpracovat. V roce 1955 již toto OTK nestačilo, a tak byla zřízena podobná úprava na Příbramsku. Během let se těžba v příbramské oblasti zmnohonásobila. Počet šachet narůstal. Vznikly tábory BYTÍZ a VOJNA, zdroj laciných pracovních sil, které představovalo na 4,5 tisíce vězňů.

PRACH BYL VŠUDE

Silná ruda dopravovaná v bedýnkách se skládala z nákladních automobilů, aby nakrmila celý zadní trakt. Po složení bedýnek se jich znovu chopily ruce vězňů, aby je na železných vozících nechaly projet měřícím kanálem. Kanál byla krytá úzká chodba s měřicí kabinou uprostřed. Posádku kabiny tvořila žena, obvykle Ruska, a jeden vězeň, který rozjeté bedýnky zadržoval, stavěl před přístroj a opět pouštěl dál. Civilní zaměstnankyni chránila olověná deska. Přístup těchto žen býval na rozdíl od jejich šéfů – enkávedistů velmi lidský. Byly to ženy politováníhodné, vytržené z polodivokých vesnic za Uralem, jimž se podlamovaly nohy ve stěvicích a které se učily čistit nos kapesníkem. Jejich šéfové k nim byli hrubí, hrubší nežli k vězňům.

Po změně byly bedýnky přiváženy k boxům, kam je vysypávala jiná vězeňská četa. To už se ruda třídila co do kvality a provenience. Když se box umístění v suterénu naplnil, byla ruda nakládána na pásový dopravník, který ji dopravil do věže. Nakládání v boxech patřilo k nehorší práci. Denní vyházené množství představovalo několik desítek tun v prostředí radioaktivním a prašném. Zrychlené dýchání při namáhavé práci zvyšovalo rychlost i množství vdechovaného radioaktivního prachu, jenž se zadíral do průdušnic a do plic. Silikóza rychle postupovala.

Pásový dopravník končil u korečkového dopravníku, který vynesl rudu do výše 20 metrů a vysypal do soustavy dělicek – zařízení, jimž ruda propadávala za současného promíchání. Pracoviště ve věži byla stejně prašná jako v boxech. Na nejspodnější části zachytil rudu opět násypník, z něhož se pak plnily barely, ve kterých po uzavření a označení byla ruda transportována do Sovětského svazu. Naplněný barel vážil kolem 70 kg. Byly nakládány ručně do tří vrstev v uzavřených vagonech. Bedýnky s čistým smolincem byly dopravovány do drobilky č. 2, kde byl smolinc upravován a plněný jim barely. Na tomto pracovišti bylo nejsilnější záření. Pracovalo zde 18 vězňů ve 3 směnách, vždy po 6 lidech.

Prach z věže i drobilky 2 sedal na střechy baráků i nástupišťe, pronikal skulinami dřevěných dlců. Byl přítomen všude, nebylo proti němu ochrany ani úniku. Pracoviště vykazovala silné radioaktivní záření. Několik civilních zaměstnanců požívalo největší výhody, které jáchymovským

horníkům byly poskytovány. Stejně i občané ruské národnosti, kteří v civilní složce tvořili většinu. Kolem roku 1955 řídil OTK asi pětiletý inženýr Konoplov.

ODSOUZENÍ K SMRTI

Politici vězni sem byli vybráni. Velkou část tvořili katolíci duchovní. Těch zde pracovalo okolo stovky. Některá pracoviště jimi byla zcela obsazena. Žádné práci se nevyhýbali. Nesli těžkou dřinu stejně jako ostatní. Od studentů bohosloví po teology teologie, od mladých kaplanů k biskupům. Okolo roku 1954 zde již nepracovaly osoby německé národnosti. Byla tu soustředěna mladá česká inteligence, důstojníci, středoškolská profesoři, vysocí státní úředníci i mladá generace kdysi svobodného selského stavu. Prostě ti, kteří byli považováni za potenciálního nepřitele totalitního systému a měli brzy ukončit život na následky intenzivního radioaktivního ozáření.

Nástupišťe mezi baráky bylo svědkem debat na vysoké úrovni – filozofických, náboženských i politicko-hospodářských, právě tak jako typického přešlapování, jimž se vězni za dlouhých a častých nástupů snažili zahánět chlad, který pronikal do morku kostí. Žili vlastním vnitřním životem, životem duchovně bohatým, pohrdající lidskou nenávistí a vážice si krásného a vznešeného, ač kolem bylo vše opačné. Živila je jejich mravní síla, vlra v Boha i vzpomínky, dřímající

FOTOGRAFIE POMNÍKU POLITICKÝM VĚZŇŮM KOMUNISTICKÉHO REŽIMU, KTERÝ BUDE ODHALEN 25. KVĚTNA 1996 V JÁCHYMOVĚ, JE PŘIPOMÍNKOU NEBLAHEJŠÍ MINULOSTI.

ŽIJEME V PŘÍTOMNOSTI A SVÝM UDĚLNÝM ROZHODNUTÍM POMÁHÁME VYTVÁŘET BUDOUCNOST. ROZHODNEME TAK, ABY NAŠI POTOMCI NEMUSELI ZA DALŠÍCH 50 LET STAVĚT POMNÍKY OBĚTEM JAKÝCHKOLIV – ISMŮ, ALE ABY S VÝDĚKEM ODHALOVALI POMNÍKY NÁRODNÍM VELIKÁNŮM.

PROTO NEBUDEME VOLIT LEVICI V JAKÉKOLIV PODOBĚ.

UVÁŽTE, ZDA STRANA, JEJÍŽ PROGRAM SE NÁM ZAMÍTOUVA, TOHO PŘÍLIŠ NESLIBUJE A ZDA BUDE MÍT DOSTATEK SIL A SCHOPNÝCH LIDI SVĚ SILIBY SPLNIT.

PROTO BY BYLO POŠETILÉ DÁT TAKOVÉ STRANĚ SVŮJ HLAS, BYL BY ZTRACEN.

VÝNEREME SI TĚDY STRANU, KTERÁ O SVĚ PRÁCI MNOHO NEMLUVÍ, ALE ZA JEJÍŽ ČINNOSTI JE VIDĚT KUS POCTIVÉ A ÚSPĚŠNÉ ČINNOSTI. ROZHODNEME SE KOLEM SEBE A UVĚDOMÍME SI VŠECHNY ZÁJEZY ZA POSLEDNÍ 4 ROKY. HŮDEME-LI POSUZOVAT OBJEKTIVNĚ A POLOŽÍME VEDLE SEBE CO SE ZDÁŘILO A CO SE NEZDÁŘILO, ZJISTÍME, ŽE TĚCH KLADŮ JE NEPOMĚRNĚ VÍCE.

BUDE PROTO I TUDNĚ DÁT SOUČASNĚMU VLÁDNÍMU KABINETU MOŽNOST V DOSAŽENÍ ÚSPĚŠNÉ PRÁCI POKRAČOVAT A DÁT MU NÁŠ HLAS.

v nedoručeních dopisech. Věřili, že den vítězství přijde. Bohatí myšlenkami i naději dokázali přežít. Netušili, že po dni X, kdy se fata morgána jejich života promění ve skutečnost, s nimi již nebude počítáno.

POZNÁMKA NA ZÁVĚR:

Porovnejme opaření, jaká musela být učiněna, když se asi před dvěma měsíci našel malý kousek kovu vyzářujícího celkem nepatrné záření ve vagonu se šrotem, který od nás putoval na italské hranice a zpět a jak se o této příhodě mluvilo a psalo, jakoby šlo o bůhvíjaké ohrožení životního prostředí. Teď si uvědomme, že v několikasetkrát více ozářeném prostředí těžce pracovali politici vězni, kteří tím byli vlastně odsouzeni k smrti nebo k trvalým následkům na zdraví. Toto je další ze zločinů komunismu, který naše vysořující orgány nemohou sřihat (jak absurdní!), protože není známa osoba, která tento zločin našla, přestože se ví, že to bylo přání našich odvážek „přátel“ ze Sov. svazu. Jak víme, naši komunističtí představitelé ochotně splnili každé jejich přání.

Dovedete si také zajisté představit, jak mohutné bylo záření, které vycházelo z každého vlaku vozoucí stovky tun „smoly“. To bylo veřejně ohrožení všech lidí podél cesty, kudy vlaky projížděly, nehledě na posádku vlaku. I v tomto byl našim soudruhům nedostížným vzorem Sov. svaz podle hesla „nas mnoho“.

Miloš Slabák

VII. JÁCHYMOVSKÉ PEKLO OSTROV + JÁCHYMOV 25. KVĚTNA 1996

PROGRAM:

8.00-8.30 hod.

Sraz účastníků u Domu kultury Ostrov a odjezd do Jáchymova

9.00-10.00 hod

Mše svatá v kostele svatého Jáchyma v Jáchymově

10.30 hod

Odhalení památníku obětem komunismu

11.30 hod.

Pietní shromáždění u symbolického hrobu politických vězňů

12.00 hod.

Vzpomínka u Věže smrti

12.30 hod.

Návrat do Ostrova

13.30 hod.

Mítink účastníků v DK Ostrov

16.00 hod.

Ukončení mítinku

Informace, noclehy a stravování zajišťuje:

Štěpánka Baloušková, Masarykova ul. 672, 363 01 Ostrov

3) Důraz na **PŘÁVNÍ ŘÁD**. "Za právo na život - za život v právu," hlásá snad nejnámější slogan radikálů. Nejlepším konkrétním výsledkem politické kampaně je podle radikálů legislativní změna; zákon je třeba buď dodržovat nebo změnit. Právě tento důraz na právní řád odlišuje radikály od mnoha pseudorevolucionářů a spojuje je např. s Chartou 77. Změnu legislativy, ať už národní či nadnárodní, považují dokonce za důležitější než změnu veřejného mínění, na kterou nelze vždy čekat (např. v otázce trestu smrti, rasismu apod.) Výsledkem úcty k právu bylo i úsilí o vytvoření **mezinárodního tribunálu pro válečné zločiny spáchané v bývalé Jugoslávii**, na němž měla TRS velký podíl a jehož význam se ukazuje teprve nyní. Aktuálním cílem je ustavení **trvalého mezinárodního trestního tribunálu**.

4) Úsilí o laickou, **NEIDEOLOGICKOU** formu politiky, odpor k zaslepenosti politického stranictví, vedoucího k nadvládě stran nad společností. Přes všechny uvedené politické principy nemají radikálové nic, co by se dalo nazvat soustavnou ideologií. TRS je vlastně pokusem o rehabilitaci ideje politické strany jako sdružení občanů, kteří se každý rok znovu rozhodují, zda do ní vstoupí a budou pokračovat v úsilí o dosažení konkrétních, často nepopulárních cílů. Nezbytnou součástí tohoto přístupu je i transparentní financování z členských příspěvků, které proto musí být řádově vyšší než u standardních politických stran, provázaných s mocenskými skupinami.

CO VÁM MŮŽEME NABÍDNOUT?

TRS nemůže rozdělovat mocenské posty ani jiné výhody. Nabízí však něco jiného: svobodnou účast na řešení politických problémů, jež už ze své podstaty přesahují hranice národních států. Jsme přesvědčeni, že i v ČR se najdou lidé, které bytostně zajímají otázky, jimiž se strany s národní působností buď vůbec nehodlají zabývat, anebo je využívají k populistickým tažením. Ohlas a úspěchy řady mezinárodních kampaní TRS dokazují, že relativně malé skupiny lidí rozptýlených po celém světě nemusejí být bezmocné. TRS pracuje s telematickým systémem Agora, který umožňuje jejím členům na celém světě vyměňovat si informace a koordinovat činnost.

Současnými prioritami, přijatými na posledním kongresu TRS v dubnu 1995, jsou:

- 1) kampaň za svobodu Tibetu
- 2) zrušení trestu smrti na celém světě do roku 2000
- 3) zřízení stálého mezinárodního trestního tribunálu
- 4) antiprohibicionistická revize zákonů a mezinárodních konvencí o drogách
- 5) komunikace a lingvistická demokracie na světové úrovni

Pokud máte zájem o další informace, napište nám na naši pražskou adresu; rozhodnete-li se podpořit naši činnost a posílit naše řady, vyplňte a zašlete nám přiloženou přihlášku.

Se srdečným pozdravem

za Transnacionální radikální stranu

Olga Čechurová
Olga Čechurová

členka generální rady

PŘIHLÁŠKA KE ČLENSTVÍ V TRANSNACIONÁLNÍ RADIKÁLNÍ STRANĚ PRO ROK 1996

minimální členský příspěvek pro Českou republiku je 720 Kč = 60 Kč/měsíc

Příjmení.....Jméno.....

Datum narození.....Místo.....

Adresa.....Telefon.....

Povolání.....Členství v jiné straně.....

Zapisuji se do TRS pro rok 1996 a platím členský příspěvek ve výši.....

* složenkou

* na účet: 1031622-018/0800, specifik. sym.: 481072

* osobně

Podpis.....

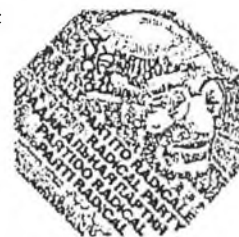

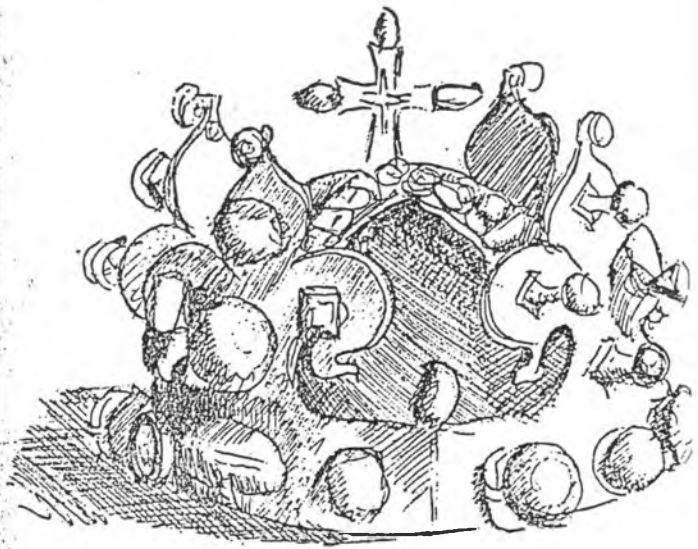

Foto: Miroslav Hampl

VII. Jáchymovské peklo 1996

Památce rodičů.

Vojtěch Vojtěch:

GRADICE

A ČESKÁ STÁTNOST

EDICE "NÁROD A POLITIKA"

Vojtěch Vojtěch:

TRADICE
A
ČESKÁ STÁTNOST

Edice "NÁROD A POLITIKA", sv. 2.

Posmrtné vydání Vojířovy poslední práce — původně zamýšlené to přednášky k 40. výročí obnovení samostatného státu, od níž upustil, když se rozhodl thema zpracovati v širší studii — je knihou nejen podivuhodnou, ale v našem exilu nevidanou a — ojedinelou.

Pokud se však laskavý čtenář dosud neseznámil s jménem autora, chtěl bych o něm předem povědět toto:

VOJTĚCH VOJÍŘ, vlastním jménem KAREL LOULA, československý exulant, historik, publicista a novinář, narodil se 4. prosince 1906 v Čimelicích u Písku. Po maturitě na píseckém gymnasiu absolvoval obchodní akademii a právnickou fakultu Karlovy university v Praze. Dlouhá léta byl úředníkem Zemského finančního ředitelství. Nadaný stylista, citlivě, právě tak jako mistrně zacházející s nepřeborným bohatstvím českého jazyka, zanícený milovník české historie, již od mládí, v době studií, je publicisticky činný. Jeho úvahy kulturně historického i politického rázu jsou rozsety v rozličném denním tisku i četných revuích. Hrdý Čech, hluboce věřící křesťan, žák Pekařův, stoupenec idealistické školy prof. Mareše a vzdělaný slavista, nemohl nebýt odpůrcem materialistického učení Marxova všech odstínů. Za vlády košické avantgardy komunismu z r. 1945 je vězněm a pronásledován, opouští v srpnu 1948 vlast a z německého IRO-campu v Ludwigsburgu emigruje do Spojených Států. Rok nato přistupuje s několika svými přáteli v Chicagu k obnovení neznámějšího českého listu Národní Politiky, ve vlasti zakázané, který řídí až do r. 1954. V té době je také nejintenzivněji činný. Vydává svou studii o československém soužití "Slováci a koncepce československá", pod pseudonymem Nedoma píše své vynikající aktuální úvahy o politickém dnešku, stává se mistrem vzpomínkového feuilletonu, dýšícího neumdlévající láskou k rodné zemi, znásobenou bolestnou odloučeností vyhnance, ale vždy odevzdaně věřící v šťastný návrat.

V posledních letech, již viditelně znaven tvrdou denní prací, neúměrnou jeho subtilnímu zjevu a fyzickým možnostem neustává nicméně ve své literární činnosti. Pracuje na svém exilním románu "Dopis pro Sylvíi", shromažďuje materiál k vydání "Politické čítanky",

KAREL LOULA - (VOJTĚCH VOJÍŘ)

* 4. prosince 1906 † 18. srpna 1959

zaplňuje aktuálními politickými přehledy Zpravodaj Sdružení čs. exulantů v Chicagu a mezitím připravuje tuto svou práci, kterou dokončuje hodinu před svou smrtí v noci ze 17. na 18. srpna 1959.

"Tradice a česká státnost" je především souhrnné a jednoznačné vyjádření autorova nejnítěrnějšího přesvědčení, víry a poznání, jak se k nim dopracoval svým studiem národní historie a zamýšlením nad politickými výsledky a zkušenostmi z dějinného úseku vlastního života, jehož byl bystrým a kritickým pozorovatelem. Teprve retrospektivním pohledem po té bohaté řadě článků, statí, úvah a feuilletonů, zejména z exilní periody, vynikne Vojířův základní ideový podklad, od něhož neucínil nikdy jedině odchylky. Našel své řešení národní a státní tragedie, když promyslel staletý řetěz jejich příčin. A zůstal své myšlence věren, tak jako byl po celý svůj život věren svému národu, své Vlasti, jediné lásce, hodné jeho nejhlubší oddanosti. Znal ji jako málokdo, měl nejněžnější poměr k jejím přírodním krásám, jež dovedl popsat podmaňujícími slovy člověka výtvarně vidoucího, byl důvěrně známým přítelem jejich tvrzí a hradů, jejich dnů slávy i běd, jejich epoch velikosti i pádů. Minulost a dnešek spojoval v jeden věčně plynulý tok života národního organismu, jehož zdraví a blaho uchovat, je příkazem a odkazem, předávaným s generace na generaci. Dostát tomuto příkazu znamená za všech okolností zůstat věren své minulosti, své tradici, svému Řádu, po tisíciletí zlepšovanému.

"Uvolněte jeden jediný kámen z té nejsmělejší a nejpevnější klenby a ponechte ji jejímu osudu"—píše v jedné ze svých úvah z r. 1953—"Zcela jistě se zřítí dříve nebo později. Navrtejte ten nejmenší olivor do boku nejpyšnější lodi, jaká kdy brázdila oceán a přenechte všechno další vodě. Dejte tomu nejvzornějšímu státu s tisíciletou tradicí jedno falešné, libivé heslo, které slibuje víc než spravedlnost, pořádek, bezpečnost, a buďte jisti, že takový stát upadne ve staletou, bezmocnou agonii. Neboť tak, jako přichází čas, kdy kvetou růže a jasmín, přijde i čas, kdy rozkvetne bolehlav, a toto falešné heslo vydá svoje plody."

V zásahu cizích ideologií, vzdálených tradic a ducha národa spatřoval V. Vojíř počátek neodvratného úpadku jeho křesťanské kultury, mravní síly a národního sebevědomí. Tisíciletý český stát, symbolisovaný královskou korunou svatováclavskou, je mu tímto odkazem, touto Tradicí, zrazenou libivými hesly "revoluční pokrokovosti", vyšlehnuvší již ve středověku v bouřích husitských a mocně rozdmýchané v 18. století v celé Evropě známou t. zv. Velkou revolucí francouzskou. Od ní vede autorovi přímá cesta až po revoluce dneška,

vždy destruktivní, vždy "úťující s minulostí" na škodu národa a státu, a vždy končící v úpadku a vlastním sebezničení.

* * *

Vojířovo dílo se patrně stane předmětem prudkých polemik, zlobných výpadů, rozčilení všude tam a u těch, jimž jedna z těch levicových revolucí připravila stejný úděl exulanta jako Vojířovi s tím rozdílem, že oni ji kdysi připravovali a vítali jako svou velkou naději. Jiným poskytne užitečné zamýšlení. Všem pak bez rozdílu hřejivé poznání takřka už neskutečného zjevu v tomto temném, materialistickém věku, že žil tu mezi námi boží člověk ušlechtilého srdce a krásné, nadosobní víry, jenž měl ještě odvahu říci svým rodným bratřím, že je přesvědčený idealista.

f3

Evženie Hamplová doprovázející svého manžela Miroslava Hampla, jáchymovského politického vězně na setkání VII. Jáchymovského pekla 1906. VI.